

**REGIONALNI OPERATIVNI
PROGRAM OSJEČKO-BARANJSKE
ŽUPANIJE 2006. - 2013.**

Sadržaj

STRATEGIJA

20.	STRATEGIJA	2
20.1.	Vizija	2
20.2.	Ciljevi dugoročnog razvoja	2
20.3.	Prioriteti područja intervencije	3
20.4.	Mjere	12
20.5.	Europska načela	22

PLAN PROVEDBE

21.	UVOD	22
21.1.	Od projektnih ideja do projekata	23
	<i>21.1.1. Pregled projektnih ideja.....</i>	<i>23</i>
	<i>21.1.2. Kriteriji za odabir projekata</i>	<i>23</i>
	<i>21.1.3. Baza i slijed projekata.....</i>	<i>25</i>
21.2.	Institucije i mehanizmi provedbe ROP-a	25
21.3.	Sredstva i financiranje	27
21.4.	Praćenje i vrednovanje ROP-a	27
21.5.	Kontinuirano programiranje	30
21.6.	Koraci u provedbi ROP-a	30

STRATEGIJA

20. STRATEGIJA

20.1. Vizija

Vizija u metodologiji ROP-a čini onaj korak konceptijskog postupka koji se odnosi na prošlost i polazno stanje (temeljna analiza i SWOT analiza), transformirajući se nakon toga u činidbe budućnosti.

Vizija stoga predstavlja očekivanja koja se temelje na prosudbi polaznog stanja i razvoju sklopa odnosa materijalnog i duhovnog svijeta budućnosti. Obilježja budućnosti u koju ulazimo, a koja se definira kao treći milenij, nosi sa sobom brojne prednosti, ali i ograničenja, nepoznanice i rizike. Procesi koji snažno oblikuju promjene u okolini su: globalizacija, razvoj znanja, ljudski kapital, razvoj tehnologije i procesi povezivanja odnosno umrežavanja.

U skladu s time, viziju za Osječko-baranjsku županiju moguće je definirati kao opciju sljedećih sadržaja:

Vizija Osječko-baranjske županije će ostvarivati izrazito visoku stopu rasta razvoja u razdoblju do 2013. godine, kako bi postigla ravnotežu s užim i širim geopolitičkim okruženjem. Gospodarski rast bio bi u cijelosti temeljen na revitalizaciji i modernizaciji ekološki prihvatljivog poljoprivrednog i industrijskog sektora i njemu u rastu strukturno usklađenog uslužnog sektora s težištem na razvoju intelektualnih usluga. Takav rast uvjet je uravnoteženog socijalnog i ekonomskog razvoja, koji stvara jamstvo za integraciju tradicijskih, povijesnih i kulturoloških sadržaja.

20.2. Ciljevi dugoročnog razvoja

Vizija, odnosno njeno oživotvorenje, temelji se na izboru strateških ciljeva koji predstavljaju s jedne strane njen instrumentalni mehanizam, i s druge strane svojevrstu platformu operativnim tijelima ROP-a (Partnerski odbor, Županijska radna skupina, Glavni županijski tim) za stručnu i društvenu verifikaciju izabranih pravaca razvoja.

Ciljevi:

- I. Na načelima održivog razvoja, razvoj gospodarstva uz naglasak na poljoprivredi, industriji, turizmu, uslužnim djelatnostima, te ruralnom prostoru uz razvoj prometne povezanosti kako na području cijele Županije tako i s užim i širim okruženjem.
- II. Izgradnja ljudskih potencijala u skladu s globalizacijskim izazovima, kroz obrazovanje i zapošljavanje, a prema potrebama županijskoga gospodarstva i društva.
- III. Razvoj društva temeljenog na materijalnom blagostanju i društvenoj pravdi, te uravnotežen razvoj socijalne, komunalne i društvene infrastrukture.

Ciljne opcije daljnjeg sadržaja razvijene su preko matrice izbora:

- fokusiranje na poljoprivredu i proizvodnju hrane,
- fokusiranje na razvoj poduzetništva i institucija poduzetničke podrške,
- razvoj prometne infrastrukture - cestovni, željeznički, riječni, zračni i kombinirani promet,
- razvoj komunalne, socijalne i društvene infrastrukture,
- razvoj obrazovne infrastrukture,
- razvoj na stranim izravnim ulaganjima,

- razvoj temeljen na turizmu,
- razvoj ekološki prihvatljive visokotehnološke industrije,
- razvoj na principima održivog razvoja i zaštite okoliša,
- fokusiranje na građevinarstvo,
- revitalizacija tradicionalne industrije prema ekološkim standardima,
- fokusiranje na bankarstvo i
- fokusiranje na trgovinu.

20.3. Prioritetna područja intervencije

Zadaća stratezijskih prioriteta očituje se u tome što oni trasiraju smjerokaz za dostizanje razvojnih ciljeva. Upravo zbog toga oni moraju biti transparentno povezani i moraju očitovati koristi koje zajednica ostvaruje s jedne strane, i s druge strane moraju naznačiti putove kojima se kreću nositelji interesa i motive kojima su oni potaknuti.

Cilj I.

Na načelima održivog razvoja, razvoj gospodarstva uz naglasak na poljoprivredi, industriji, turizmu, uslužnim djelatnostima, te ruralnom prostoru uz razvoj prometne povezanosti kako na području cijele Županije tako i s užim i širim okruženjem.

Prioriteti:

- 1.1. Stvaranje uvjeta za razvoj gospodarske strukture utemeljene na informatičkim i novim tehnologijama, ekonomiji znanja i novim organizacijskim i civilizacijskim konceptima.
- 1.2. Stvaranje uvjeta za revitalizaciju poljoprivredne i proizvodne strukture s naglaskom na brzem razvoju proizvodnog u odnosu na uslužni sektor, razvoj malog i srednjeg poduzetništva a u okviru uslužnog sektora izraženiji razvoj intelektualnih u odnosu na klasične usluge, s istaknutom razvojnom pozicijom turističke ponude koja integrira prirodne prednosti očuvanog okoliša te povijesne, tradicionalne i kulturne sadržaje, uz razvoj ruralnog prostora kroz navedene sadržaje.
- 1.3. Stvaranje uvjeta za brži razvoj prometnog povezivanja u cestovnom, željezničkom, riječnom, zračnom i kombiniranom prometu.
- 1.4. Stvaranje uvjeta za globalna konkurentna ulaganja (investicije) na području Županije.

Cilj II.

Izgradnja ljudskih potencijala u skladu s globalizacijskim izazovima, kroz obrazovanje i zapošljavanje, a prema potrebama županijskoga gospodarstva i društva.

Prioriteti:

- 2.1. Polazeći od globalizacijskih kriterijalnih sustava, imperativni zahtjev je razvoj ljudskog potencijala. U tom pogledu primarno je reduciranje dugoročne nezaposlenosti, što uključuje sljedeće prioritete:
 - usklađenost obrazovnog sustava s potrebama tržišta,
 - povećanje postotka visokoobrazovanih te poticanje talentiranih i perspektivnih uz stvaranje preduvjeta za njihov ostanak i uključivanje u sve projekte koji su značajni za razvoj Županije i regije,
 - poticaji za zapošljavanje i samozapošljavanje,

- osposobljavanje kadrova s naglaskom na zapošljavanje i fleksibilnost radne snage temeljenom na cjeloživotnom obrazovanju, poticanju kreativnosti i samostalnosti,
- stimuliranje i motivaciju,
- sudjelovanje u profitu,
- unaprjeđenje na poslu,
- stvaranje kvalitetnijih uvjeta rada.

Cilj III.

Razvoj društva temeljenog na materijalnom blagostanju i društvenoj pravdi, te uravnotežen razvoj socijalne, komunalne i društvene infrastrukture.

Prioriteti:

- 3.1. Poticanje razvoja poduzetništva.
- 3.2. Komunalna infrastruktura.
- 3.3. Gospodarenje otpadom.
- 3.4. Turistička ponuda koja integrira gospodarske, krajobrazne i prednosti okoliša, te povijesne, tradicijske i kulturološke sadržaje.
- 3.5. Javne službe.
- 3.6. Razminiranje.
- 3.7. Izgradnja i unaprjeđenje civilnog društva.

Svrhovitost prioriteta moguće je detaljno predočiti s užitim ciljevima koji povezuju globalne ciljeve i njihove prioritetne izbore. Na taj način formiraju se generičke snage sustava bez kojih suvremeni razvoj nije moguć, unatoč postojanju resursnih prednosti u smislu koncepta industrijskog i postindustrijskog društva (prirodni potencijali, prometne prednosti i dr.) i tome slično. Ti ciljevi moraju ukazati na razloge za intervenciju, s obzirom da spontanost u ponašanju ne jamči njihovu implementaciju; korisnike intervencije koji bliže lociraju društvene interese; i na provedbena tijela, koja preuzimaju odgovornost za njihovu realizaciju.

I. Na načelima održivog razvoja, razvoj gospodarstva uz naglasak na poljoprivredi, industriji, turizmu, uslužnim djelatnostima, te ruralnom prostoru uz razvoj prometne povezanosti kako na području cijele Županije tako i s užitim i širim okruženjem.

1.1. Stvaranje uvjeta za razvoj gospodarske strukture utemeljene na informatičkim i novim tehnologijama, ekonomiji znanja i novim organizacijskim i civilizacijskim konceptima.

Ciljevi:

- stvaranje i nominiranje nositelja razvoja od obrazovnih do gospodarskih i društvenih,
- pojedinačne i multidisciplinarnе strategije u okviru odgovarajućih institucionalnih struktura,
- operativne metode primjene strategijskih odluka i njihovi nositelji.

Razlozi intervencije:

Koncept društva znanja temeljenog na informatičkim i telekomunikacijskim tehnologijama i novim organizacijskim konceptima vrlo je skup i delikatan program koji nalaže programsku koheziju sredstava, sustava i nositelja.

Korisnici:

- gospodarska i društvena infrastruktura,
- obrazovne, zdravstvene i socijalne institucije,
- političke i organizacije civilnog društva.

Provedbena tijela:

- županijske i državne institucije,
- geopolitičke organizacije i udruge,
- poduzetnici i sindikati,
- udruge civilnog društva.

1.2. Stvaranje uvjeta za revitalizaciju poljoprivredne i proizvodne strukture s naglaskom na bržem razvoju proizvodnog u odnosu na uslužni sektor, razvoj malog i srednjeg poduzetništva, a u okviru uslužnog sektora izraženiji razvoj intelektualnih u odnosu na klasične usluge, s istaknutom razvojnom pozicijom turističke ponude koja integrira prirodne prednosti očuvanog okoliša te povijesne, tradicionalne i kulturne sadržaje, uz razvoj ruralnog prostora kroz navedene sadržaje.

Svrha:

Obnova proizvodnog sektora s naglaskom na poljoprivrednoj proizvodnji i preradi poljoprivrednih proizvoda kao uvjeta za dinamiziranje gospodarskog rasta i zaposlenosti, i u vezi s time rasta dohotka, odnosno životnog standarda i stvaranja uvjeta za privlačnost života na prostoru Županije. Potreba za uređenjem tržišta, s naglaskom na tržištu poljoprivrednih proizvoda radi uravnoteženja ponude i potražnje. Uspostaviti organizacijske oblike i institucije, te razvijati instrumente poticanja poduzetništva. Izgradnja turističke ponude kao prepoznatljive turističke destinacije kroz očuvani okoliš, povijesne, tradicionalne i kulturne sadržaje, te kroz navedeno i razvoj ruralnih područja.

Ciljevi:

- izbor proizvodno-dohodovnih i tržišno-atraktivnih proizvoda koji će omogućiti jačanje konkurentnosti i poduprijeti već ostvarenu izвозnu orijentaciju gospodarstva,
- usvajanje novih proizvodnih postupaka, stvaranje bređnova i clastera,
- poticanje razvoja proizvoda većeg stupnja finalizacije,
- stvaranje partnerstva između proizvođača baznih proizvoda, prerađivača i trgovaca (vertikalni i horizontalni oblici povezivanja),
- poticanje udruživanja proizvođača u udruge i zadruge (poljodjelstvo, malo i srednje poduzetništvo),
- stvaranje pozitivne poduzetničke klime i razvoj motivacija u pravcu poduzetništva,
- provedba programa raspolaganja zemljištem (poljodjelstvo),
- turističku ponudu bazirati na očuvanim prirodnim i kulturnim vrijednostima i očuvanom okolišu,
- ponuditi izvorne i originalne turističke proizvode koji povezuju nove i tradicijske inventivne sadržaje,
- proširiti postojeće i razviti nove oblike turističke ponude, kroz turizam na seljačkim gospodarstvima, vinske ceste i druge oblike ponude u ruralnim prostorima.

Razlozi intervencije:

Gospodarska struktura Županije zbog neučinkovite privatizacije, ratnih razaranja, miniranosti i dugog razdoblja okupacije velikog prostora Županije, mora ostvariti ciljani razvoj, kako bi se kumulirani nedostaci otklonili. Razvijati poduzetničku klimu edukacijom i institucijskom potporom. Povezati ponude kontinentalnog turizma s "morskim" turizmom, afirmirati kontinentalni turizam zbog gotovo polustoljetnog zaostajanja u pogledu razvoja za "morskim" turizmom, te predstavljati kontinentalne destinacije.

Korisnici:

- gospodarstvo s naglaskom na male i srednje poduzetnike,
- poljoprivredna gospodarstva, zadruge i udruge,

- nositelji kapitala i ideja,
- poduzetnici s područja turističke djelatnosti,
- poduzetnici u ugostiteljstvu (hoteli, moteli, restorani, kafići, seljačka gospodarstva),
- obrtnici i mali poduzetnici,
- turističke zajednice i agencije,
- regionalna (područna) i lokalna samouprava.

Provedbena tijela:

- županijske službe, agencije i sektori poduzetništva i razvoja,
- državni zavodi i agencije,
- udruge gospodarstvenika,
- Robna burza d.o.o. Osijek, kao infrastrukturna potpora u poljoprivredi,
- Hrvatska gospodarska komora, Hrvatska obrtnička komora, organizacije u turizmu i ugostiteljstvu,
- turističke zajednice i agencije,
- Županija, gradovi i općine.

Opaska:

Moguće je u okviru ovog cilja kao prioritete izdvojiti malo i srednje poduzetništvo i poljodjelstvo, što je naravno povezano s izborom programa. Naime, ako programi budu temeljeni na infrastrukturi (proizvodna, komunalna, obrazovna i dr.), onda širi pristup nije prepoznatljiv. Izbor pak temeljen na užoj ciljanoj tematici, to svakako nalaže.

1.3. Stvaranje uvjeta za brži razvoj prometnog povezivanja u cestovnom, željezničkom, riječnom, zračnom i kombiniranom prometu.

Svrha:

Razvojem prometne infrastrukture u svim oblicima prometa, kao i jačanjem svih oblika prometnog povezivanja, stvaraju se uvjeti za brži protok ljudi i roba, kao i kapitala, stoga investicije u promet trebaju biti pokretač rasta i razvoja. Bolja prometna dostupnost Županije omogućit će i razvoj kontinentalnog turizma.

Ciljevi:

- učiniti Županiju prometno dostupnom bez obzira na oblik prometa,
- povećati stopu rasta gospodarstva zapošljavanjem građevinske operative, kao i proizvodnje koje su vezane uz izgradnju prometne infrastrukture,
- povećati ulaganja u prometnu infrastrukturu,
- prometno se bolje povezati s ostalim dijelovima Republike Hrvatske i susjednim državama, te bolja prometna povezanost unutar Županije,
- postati dio međunarodnih prometnih koridora,
- povećati stopu zaposlenosti.

Razlozi intervencije:

Stvaranje prometne infrastrukture za brži protok ljudi i roba, jer prometna izoliranost dovodi i do smanjenja interesa za ulaganja na području Županije.

Korisnici:

- država, Županija, gradovi i općine,
- gospodarstvo,
- potencijalni investitori u Hrvatskoj i izvan Hrvatske.

Provedbena tijela:

- nadležna ministarstva,
- Hrvatske željeznice,
- Hrvatske autoceste,
- Hrvatske ceste,
- Hrvatske vode,
- Županijska uprava za ceste,
- Lučke uprave luka Osijek i Vukovar,
- Lučka kapetanija Osijek,
- Agencija za plovne putove na unutarnjim vodama,
- tuzemni i inozemni avio operateri,
- županijske službe i tijela te općinske i gradske službe i tijela.

1.4. Stvaranje uvjeta za globalna konkurentna ulaganja (investicije) na području Županije.**Svrha:**

Investicije (ulaganja) kao generator rasta i razvoja treba poticati složenim mehanizmima i instrumentima, čija se sinergija postiže koordiniranim nastupom i organizacijom.

Ciljevi:

- povećati rast na novim dohodovnim osnovicama,
- povećati stopu zaposlenosti,
- dotok "svježeg" kapitala.

Razlozi intervencije:

Stvaranje materijalnih, organizacijskih i financijskih uvjeta za ulaganja na području Županije.

Korisnici:

- država, Županija, gradovi i općine,
- potencijalni investitori u Hrvatskoj i izvan Hrvatske.

Provedbena tijela:

- državna ministarstva i službe,
- županijske službe i tijela te općinske i gradske službe i tijela,
- Regionalna razvojna agencija.

II. Izgradnja ljudskih potencijala u skladu s globalizacijskim izazovima, kroz obrazovanje i zapošljavanje, a prema potrebama županijskog gospodarstva i društva.**2.1. Polazeći od globalizacijskih kriterijalnih sustava, imperativni zahtjev je razvoj ljudskog potencijala. U tom pogledu primarno je reduciranje dugoročne nezaposlenosti, što uključuje sljedeće prioritete:**

- usklađenost obrazovnog sustava s potrebama tržišta,
- povećanje postotka visokoobrazovanih te poticanje talentiranih i perspektivnih uz stvaranje preduvjeta za njihov ostanak i uključivanje u sve projekte koji su značajni za razvoj Županije i regije,
- poticaji za zapošljavanje i samozapošljavanje,
- osposobljavanje kadrova s naglaskom na zapošljavanje i fleksibilnost radne snage temeljeno na cjeloživotnom obrazovanju, poticanju kreativnosti i samostalnosti,
- stimuliranje i motivaciju,
- sudjelovanje u profitu,
- unaprjeđenje na poslu,
- stvaranje kvalitetnijih uvjeta rada.

Obrazloženje:

Obrazovanje temeljeno na multidisciplinarnom organizacijskom konceptu (timski rad), specijalistički profilirani kadrovi u funkciji tržišta rada.

Svrha:

Povezati proces rasta znanja sa zahtjevima razvoja gospodarstva i tržišta rada, te stvoriti što više stručnog visokoobrazovanog kadra koji odgovara potrebama pojedinih segmenata gospodarstva.

Ciljevi:

Omogućiti trajno zapošljavanje na konkurentskim osnovicama, smanjiti dugotrajnu nezaposlenost, zadržati visokoobrazovane stručnjake, razvijati znanost.

Razlozi intervencije:

Uskladiti ponudu i potražnju rada na dugoročnim osnovicama i smanjiti odljev visokoobrazovanih kadrova u druge dijelove Republike Hrvatske i u inozemstvo.

Korisnici:

- nezaposleni i mlado stanovništvo,
- poslodavci,
- javna uprava i institucije.

Provedbena tijela:

- obrazovne ustanove i poglavito fakulteti,
- državne institucije, zavodi za zapošljavanje,
- općinska, gradska, državna tijela i institucije.

III. Razvoj društva temeljenog na materijalnom blagostanju i društvenoj pravdi, te uravnotežen razvoj socijalne, komunalne i društvene infrastrukture.

3.1. Poticanje razvoja poduzetništva

Svrha:

Uspostaviti lokalne organizacijske oblike i institucije i razviti instrumente poticanja poduzetništva.

Ciljevi:

Omogućiti stvaranje poduzetničke kulture i razvoj motivacija u pravcu poduzetništva.

Razlozi intervencije:

Poduzetništvo kod nas još uvijek nema civilizacijsku osnovicu. Posebice glede odnosa spram očekivanja i rizika. Taj put moguće je prevladati uz edukaciju i snažnu institucijsku potporu.

Korisnici:

Nositelji kapitala i ideja.

Provedbena tijela:

- institucije poduzetničke podrške,
- Regionalna razvojna agencija i srodne institucije.

3.2. Komunalna infrastruktura**Svrha:**

Poboljšanje uvjeta i kvalitete života te zaštite okoliša.

Ciljevi:

- unaprijediti sustave komunalne infrastrukture, prije svega javne vodoopskrbe i odvodnje,
- unaprijediti sustave zaštite od štetnog djelovanja voda,
- povećati kulturu i osviještenost u odnosu na okoliš,
- zaštititi očuvani okoliš i prirodne resurse od svih oblika zagađenja.

Razlozi intervencije:

Povećati i uravnotežiti stupanj razvoja pojedinih prostora i time omogućiti ravnomjerniji raspored stanovništva i gospodarskih aktivnosti u prostoru, što sa sobom nosi dugoročne koristi.

Korisnici:

Stanovništvo, poglavito ono čiji su uvjeti komunalnog standarda danas niski, te gospodarstvo.

Provedbena tijela:

- trgovačka društva iz područja komunalnoga gospodarstva,
- nadležna ministarstva i ustanove,
- stanovništvo, posebice s niskom razinom komunalnog standarda,
- javna uprava i udruge građana.

3.3. Gospodarenje otpadom**Svrha:**

Očuvanje okoliša, zbrinjavanje otpada i gospodarenje (korištenje) otpadom.

Ciljevi:

Izgraditi sustave gospodarenja i zbrinjavanja otpada.

Razlozi intervencije:

Gospodarenje otpadom, a ne samo njegovo zbrinjavanje. Zaštita, očuvanje i unaprjeđenje okoliša, prirodnih i krajobraznih vrijednosti kao uvjeta života, te gospodarskog i kulturološkog razvoja.

Korisnici:

- stanovnici i gospodarstvo Županije.

Provedbena tijela:

- Javna ustanova za zbrinjavanje komunalnog otpada istočne Slavonije,
- javna poduzeća u komunalnom gospodarstvu,
- državna, županijska, gradska i općinska tijela i institucije,
- udruge građana.

3.4. Turistička ponuda koja integrira gospodarske, krajobrazne i prednosti okoliša, te povijesne, tradicijske i kulturološke sadržaje**Svrha:**

Izgradnja turističke ponude na području Županije kao prepoznatljive turističke destinacije, vezano uz ambijentalne, prirodne, povijesne, tradicijske i kulturološke vrijednosti.

Ciljevi:

- ponuditi izvorne i originalne turističke proizvode koji povezuju nove i tradicijske inventivne sadržaje,
- proširiti postojeće i razviti nove oblike turističke ponude zbog učinaka ekonomije razvoja.

Razvoji intervencije:

Potreba da se turistička djelatnost na ovom području afirmira (kontinentalni turizam), odnosno gotovo polustoljetno zaostajanje u pogledu razvoja turizma u odnosu na priobalni pojas smanji, ali i da se afirmiraju bliže kontinentalne destinacije.

Korisnici:

- poduzetnici s područja turističke djelatnosti,
- poduzetnici u ugostiteljstvu (hoteli, moteli, restorani, kafići i dr.),
- obrtnici i mali poduzetnici,
- turističke zajednice i agencije,
- županije, općine i gradovi.

Provedbena tijela:

- općine, gradovi, županija,
- Hrvatska gospodarska komora, Hrvatska obrtnička komora, Hrvatska poljoprivredna komora, organizacije u turizmu i ugostiteljstvu,
- udruge gospodarstvenika.

3.5. Javne službe

Svrha:

Povećati kvalitetu i ekonomsku učinkovitost obrazovnih ustanova, ustanova kulture, zdravstvenih ustanova i ustanova socijalne skrbi te administrativnih i ostalih javnih službi.

Ciljevi:

- povećanje učinkovitosti upravnih i ostalih javnih funkcija,
- poticati razvoj preventivne medicine i javnog zdravstva,
- povećanje kapaciteta za djecu predškolske dobi, a posebno za djecu s posebnim potrebama,
- povećanje kapaciteta za djecu osnovnoškolske i srednjoškolske dobi, posebice športskih dvorana za nastavu tjelesno-zdravstvene kulture,
- izgradnja kapaciteta i domova za stare, nemoćne i osobe s posebnim potrebama.

Razlozi intervencije:

- zaostajanje u izgradnji infrastrukture i razvoju javnih službi,
- zaostajanje u izgradnji ustanova predškolskog odgoja posebice za djecu s posebnim potrebama, ustanova osnovnoškolskog i srednjoškolskog uzrasta posebice školskih športskih dvorana za nastavu tjelesno-zdravstvene kulture,
- zaostajanje u izgradnji socijalne infrastrukture posebice ustanova za stare, nemoćne i osobe s posebnim potrebama.

Korisnici:

Stanovnici Županije, javne funkcije na svim razinama i izravno, te gospodarstvo i društvena nadogradnja posredno.

Provedbena tijela:

Općine, gradovi, Županija, državna ministarstva i institucije, udruge civilnog društva, vjerske zajednice, fizičke i druge pravne osobe.

3.6. Razminiranje

Svrha:

Omogućiti potpune (mirnodopske) sigurne uvjete života i rada na području cijele Županije te time ujedno osigurati ravnomjeran gospodarski i svekoliki društveni razvoj.

Ciljevi:

- ubrzati proces razminiranja do potpunog čišćenja prostora,
- razviti svijest o pogubnosti i štetama od miniranja,
- pripremiti se i iskoristiti prednosti uporabe razminiranih prostora.

Razlozi intervencije:

- radi se o najurgentnijem problemu poratne rekonstrukcije,
- nemogućnost realizacije gospodarskih i infrastrukturnih projekata,
- sporost, delikatnost i skupoća procesa razminiranja nalažu najširu društvenu intervenciju,
- opasnost za stanovništvo.

Korisnici:

Stanovnici i gospodarstvo Županije i država.

Provedbena tijela:

- Vlada Republike Hrvatske,
- Hrvatski centar za razminiranje sa svojim područnim organizacijama i tijelima,
- Županija,
- jedinice lokalne samouprave,
- javna poduzeća.

3.7. Izgradnja i unaprjeđenje civilnog društva**Svrha:**

Razvojem civilnog društva utjecati na povećanje kvalitete življenja.

Ciljevi:

- poticati interesna, kulturna i druga udruživanja građana s posebnim naglaskom na udruge mladih i udruge posebno ugroženih skupina (invalidi, žrtve obiteljskog nasilja, razne suportivne grupe i dr.).

Razlozi intervencije:

- Razvijeno civilno društvo predstavlja temelj za postizanje blagostanja temeljenog na jednakim pravima i jednakim prilikama za sve građane neovisno o spolu, vjerskoj, nacionalnoj ili drugoj pripadnosti.

Korisnici:

Stanovnici Županije, tijela regionalne (područne) i lokalne samouprave, udruge.

Provedbena tijela:

Regionalna (područna) i lokalna samouprava, udruge građana.

20.4. Mjere

Metodologija ROP-a temelji se na strogoj hijerarhiji ciljeva i prioriteta, gdje mjere predstavljaju interventni mehanizam na crti prioriteta. Ciljevi, prioriteti i mjere zatvaraju matricu gospodarsko-društvene sinteze glede razvoja nekog područja u okviru čega se onda projekti nominiraju kao njihov izvedeni mehanizam. Sukladnost projekta zahtjevima koncepta ciljeva, prioriteta i mjera predstavlja uvjet za njihovu aplikaciju. Ona se najprije vrednuje usklađenošću ciljeva projekta s općim ciljevima ROP-a i također multiplikativnim utjecajem projekta na ciljeve, prioritete i mjere. Riječju, projekt koji sintetizira u većoj mjeri sklop ciljeva, njihovih prioriteta i mjera sa stajališta kriterijalnog sustava ROP-a je atraktivniji. Mjere u navedenom kontekstu moraju stoga ponuditi odgovore na sljedeća pitanja:

- potrebe za mjerom i što se njome želi ostvariti,
- adresu kojoj je namijenjena,
- područje njene najveće moguće korisnosti,
- njene mjerljive rezultate,

- njen cjeloviti utjecaj,
- financijska sredstva za njezinu provedbu,
- nositelje odgovornosti glede njene provedbe.

I. Na načelima održivog razvoja, razvoj gospodarstva uz naglasak na poljoprivredi, industriji, turizmu, uslužnim djelatnostima, te ruralnom prostoru uz razvoj prometne povezanosti kako na području cijele Županije tako i s užim i širim okruženjem.

1.1. Stvaranje uvjeta za razvoj gospodarske strukture utemeljene na informatičkim i novim tehnologijama, ekonomiji znanja i novim organizacijskim i civilizacijskim konceptima.

Mjera:

- 1.1.1. Kriteriji globalizacije moraju biti primijenjeni na svim razinama gospodarstva i društva, budući da se njihovom implementacijom ostvaruju prednosti glede korištenja vremenskog resursa.
- 1.1.2. Rast znanja predstavlja uvjet za apsorpciju i primjenu suvremenih tehnologija i na njima temeljenih organizacijskih i civilizacijskih koncepata, što predstavlja instrumente za afirmaciju znanja i prednosti struke pred lojalnošću.
- 1.1.3. Neupitnost ljudskog činitelja kao temelja nositelja razvoja nalaže reforme u obrazovnom sustavu, sustavu zapošljavanja, izbora i promocije kadrova, te tomu odgovarajućim organizacijskim sustavima.
- 1.1.4. Povećanje konkurentnosti imperativ je razvoja, stoga se moraju razviti sustavi praćenja, mjerenja i poticanja tog fenomena. Oni, međutim, moraju biti tržišno utemeljeni i institucijski koordinirani.
- 1.1.5. Suvremeno globalizacijsko društvo konvergira procesu sve snažnijeg umrežavanja. Upravo to je razlog jačanja horizontalnih i vertikalnih veza koje polaze od organizacijskih formi kao što su: klasteri, distrikti, generičke točke razvoja i sl. u gospodarskoj vertikalnoj sferi, i povezivanju kroz javni sektor i udruge društva na horizontalnoj razini u okviru Županije, međuregionalno, u zemlji i inozemstvu.
- 1.1.6. U kontekstu globalizacijskih imperativa Hrvatska gospodarska komora u Osijeku trebala bi organizirati sustavno praćenje inozemnih tržišta, posebice tržišta Europske unije. Također Sveučilište J.J. Strossmayer bi u suradnji s Hrvatskom gospodarskom komorom i centrima za poduzetništvo te u suradnji s veleposlanstvima pojedinih zemalja trebalo organizirati stalne seminare iz poduzetništva.
- 1.1.7. U Županiji bi trebalo utvrditi stalno praćenje i vrednovanje kadrovskih prilika povezujući to s položajem Sveučilišta u uvjetima primjene Bolonjske deklaracije.
- 1.1.8. Hrvatska gospodarska komora bi zajedno sa Sveučilištem trebala pratiti stupanj informatizacije gospodarstva, obrazovnih i javnih institucija i razvijati znanstveno-operativne programe u tom pogledu.
- 1.1.9. Javna uprava, gospodarstvo i gospodarske asocijacije trebale bi usvojiti načela održivog korištenja prostora.
- 1.2. **Stvaranje uvjeta za revitalizaciju poljoprivredne i proizvodne strukture s naglaskom na bržem razvoju proizvodnog u odnosu na uslužni sektor, razvoj malog i srednjeg poduzetništva, a u okviru uslužnog sektora izraženiji razvoj intelektualnih u odnosu na klasične usluge, s istaknutom razvojnom pozicijom turističke ponude koja integrira prirodne prednosti očuvanog okoliša te povijesne, tradicionalne i kulturne sadržaje, uz razvoj ruralnog prostora kroz navedene sadržaje.**

Mjera:

- 1.2.1. Uvođenje novih proizvoda i proizvodnih postupaka, te istraživanje sirovinskih resursa.
- 1.2.2. Izgradnja novih poduzetničkih i slobodnih zona, te jačanje kapaciteta razvojnih jedinica u Županiji.
- 1.2.3. Specijalistička izobrazba kadrova, posebice menadžerskih te marketing na pravcu stvaranja novih proizvoda i marki, te osvajanja novih tržišta.
- 1.2.4. Stvaranje uvjeta za promociju županijskih potencijala, uvjeta investiranja i otvaranja tvrtki.
- 1.2.5. Stvaranje uvjeta za reguliranje tržišta poljoprivrednih proizvoda osnivanjem Robne burze d.o.o. Osijek.
- 1.2.6. Međuregionalna gospodarska suradnja.
- 1.2.7. Stvaranje uvjeta za razvoj poljodjelstva:
 - program gospodarenja poljoprivrednim zemljištem,
 - poticanje razvoja obiteljskih gospodarstava,
 - osnivanje zadruga, udruga, klastera,
 - stvaranje brendova,
 - povezivanje proizvođača i potrošača,
 - osnivanjem ULO hladnjače d.o.o. Osijek stvaraju se potrebni smještajni kapaciteti za poljoprivrednu proizvodnju,
 - izgradnja sustava za navodnjavanje kao osnove za razvoj intenzivne poljoprivrede,
 - izgradnja sustava za obranu od tuče i poplave,
 - izradba plana ruralnog razvoja Županije.
- 1.3. Stvaranje uvjeta za brži razvoj prometnog povezivanja u cestovnom, željezničkom, riječnom, zračnom i kombiniranom prometu.**

Mjera:

- 1.3.1. Izgradnja cestovnih prometnih koridora kao dijelova međunarodnih prometnih koridora (koridor Vc).
- 1.3.2. Obnova postojećih željezničkih pruga, kao i željezničko-cestovnih prijelaza radi što kvalitetnijeg, bržeg i sigurnijeg prometa.
- 1.3.3. Izgradnja putničkih luka na rijeci Dravi i Dunavu (Osijek, Aljmaš i Batina), povećanje teretnog prometa preko luke Osijek, kao i poboljšanje plovnosti rijeke Drave.
- 1.3.4. Uključivanje Zračne luke Osijek u mrežu prijevoza putnika domaćeg zračnog operatera, kao i uključivanje u međunarodno povezivanje, te povećavanje teretnog prometa.
- 1.4. Stvaranje uvjeta za globalna konkurentna ulaganja (investicije) na području Županije.**

Mjera:

- 1.4.1. Promocija (stalna) županijskih potencijala i stvaranje konkurentnih uvjeta i klime za ulaganja na području Županije.

1.4.2. Međuregionalna, te vertikalna i horizontalna suradnja u pogledu ulaganja u županijske gospodarske kapacitete.

1.4.3. Osnivanje Regionalne razvojne agencije.

II. Izgradnja ljudskih potencijala u skladu s globalizacijskim izazovima, kroz obrazovanje i zapošljavanje, a prema potrebama županijskoga gospodarstva i društva.

2.1. Polazeći od globalizacijskih kriterijalnih sustava, imperativni zahtjev je razvoj ljudskog potencijala. U tom pogledu primarno je reduciranje dugoročne nezaposlenosti, što uključuje sljedeće prioritete:

- usklađenost obrazovnog sustava s potrebama tržišta,
- povećanje postotka visokoobrazovanih te poticanje talentiranih i perspektivnih uz stvaranje preduvjeta za njihov ostanak i uključivanje u sve projekte koji su značajni za razvoj Županije i regije,
- poticaji za zapošljavanje i samozapošljavanje,
- osposobljavanje kadrova s naglaskom na zapošljavanje i fleksibilnost radne snage temeljeno na cjeloživotnom obrazovanju, poticanju kreativnosti i samostalnosti,
- stimuliranje i motivaciju,
- sudjelovanje u profitu,
- unaprjeđenje na poslu,
- stvaranje kvalitetnijih uvjeta rada.

Mjera:

2.1.1. Obrazovanje temeljeno na novim znanjima i novim konceptima:

- jačati i unaprjeđivati stručna znanja temeljena na razvoju i potrebama na tržištu rada,
- jačati i unaprjeđivati socijalne i druge "meke" vještine kroz redovno obrazovanje.

2.1.2. Obrazovanje u funkciji tržišta rada:

- uskladiti upisnu politiku u srednje škole i fakultete s potrebama na tržištu rada,
- osigurati dostupnost doškolovanja, prekvalifikacije i stručnog osposobljavanja nezaposlenima, tražiteljima zaposlenja i drugima da bi se što prije vratili na tržište rada ili da ne bi "upali" u dugotrajnu nezaposlenost,
- podizanje konkurentnosti zaposlenih kroz doškolovanje, prekvalifikaciju, dokvalifikaciju i specijalizaciju što će omogućiti razvoj poduzeća u kojem rade ali i ako jednom ostanu bez posla, brzo ponovno zapošljavanje,
- afirmirati i poticati stjecanje novih znanja i vještina kroz cjeloživotno učenje, što će omogućiti fleksibilnost i trajno zapošljavanje radne snage,
- doškolovanje, prekvalifikacija te dokvalifikacija zaposlenih i drugih osoba,
- stjecanje novih znanja i vještina.

2.1.3. Pomoć u zasnivanju i unaprjeđenju poduzetništva:

- jačanje kapaciteta za unaprjeđenje i razvoj poduzetništva,
- poticati i afirmirati poduzetništvo mladih kroz redovno obrazovanje, posebno strukovnih škola,
- osiguravanje povoljnih kredita.

2.1.4. Davanje potpora zapošljavanju.

2.1.5. Poticanje zapošljavanja mladih visokoobrazovanih osoba.

2.1.6. Stvaranje preduvjeta za ostanak mladih znanstvenika.

III. Razvoj društva temeljenog na materijalnom blagostanju i društvenoj pravdi, te uravnotežen razvoj socijalne, komunalne i društvene infrastrukture.

3.1. Poticanje razvoja poduzetništva

Mjera:

- 3.1.1. Jačanje kapaciteta razvojnih jedinica u Županiji.
- 3.1.2. Jačanje institucija poduzetničke podrške.
- 3.1.3. Stvaranje pozitivne poduzetničke klime.
- 3.1.4. Poticanje izgradnje poslovnih zona.
- 3.1.5. Poticanje edukacije poduzetnika.
- 3.1.6. Stvaranje uvjeta za osiguravanje povoljnih kredita.

3.2. Komunalna infrastruktura

Mjera:

- 3.2.1. Unaprjeđenje sustava vodoopskrbe i odvodnje, uz izgradnju uređaja za pročišćavanje otpadnih voda, te unaprjeđenje sustava zaštite od štetnog djelovanja voda.
- 3.2.2. Poboljšanje energetske proizvodnje i sustava proizvodnje te omogućavanje korištenja plina što širem potencijalnom konzumu.
- 3.2.3. Poticanje korištenja alternativnih izvora energije.

3.3. Gospodarenje otpadom

Mjera:

- 3.3.1. Izgradnja Regionalnog centra za gospodarenje otpadom istočne Slavonije.
- 3.3.2. Saniranje postojećih i izgradnja novih odlagališta otpada, zbrinjavanje svih vrsta otpada.
- 3.3.3. Izgradnja cjelovitog sustava zbrinjavanja i gospodarenja otpadom.

3.4. Turistička ponuda koja integrira gospodarske, krajobrazne i prednosti okoliša, te povijesne, tradicijske i kulturološke sadržaje.

Mjera:

- 3.4.1. Korištenje turističke ponude temeljene na prirodnim resursima (Park prirode Kopački rit, geotermalne vode, eko-turizam i drugo).
- 3.4.2. Obnova starih obrta u funkciji turističke ponude.
- 3.4.3. Obnova i zaštita povijesnog i kulturnog nasljeđa.
- 3.4.4. Integriranje različitih turističkih ponuda s ciljem poticanja i razvoja svih oblika turizma.

- 3.4.5. Promocija i propagiranje kontinentalnog turizma i međuregionalne suradnje u osmišljavanju turističke ponude (morski + kontinentalni turizam).

3.5. Javne službe

Mjera:

- 3.5.1. Izgradnja, obnova i opremanje obrazovnih ustanova, ustanova kulture, zdravstvenih ustanova i ustanova socijalne skrbi te administrativnih i ostalih javnih službi.
- 3.5.2. Pomoć u promociji i djelovanju športskih udruga i klubova, ustanova kulture, udruga u kulturi kao i drugih udruga građana.
- 3.5.3. Tehničko organizacijsko unaprjeđenje službi županijske, općinske i gradske administracije, kao i ureda državne uprave u Županiji.

3.6. Razminiranje

Mjera:

- 3.6.1. Planiranje razminiranja županijskog prostora u okviru cjelovitog državnog programa.
- 3.6.2. Jasno definiranje metoda, nositelja te modaliteta i izvora financiranja.
- 3.6.3. Razminiranje predstavljeno istodobno kao sigurnosno, ali i prioritarno razvojno pitanje te pitanje okoliša (zagađenost prostora minama).

3.7. Izgradnja i unaprjeđenje civilnog društva

Mjera:

- 3.7.1. Razvoj civilnog društva.
- 3.7.2. Poticanje uključivanja interesnih udruga i civilnog sektora u sustave odlučivanja.

Tabela 1 Intenzitet utjecaja prioritarnih područja intervencije i mjera na ostvarivanje ciljeva

<p style="text-align: center;">CILJEVI</p> <p style="text-align: center;">PRIORITETI I MJERE</p>	<p>I. Na načelima održivog razvoja, razvoj gospodarstva uz naglasak na poljoprivredi, industriji, turizmu, uslužnim djelatnostima, te ruralnom prostoru uz razvoj prometne povezanosti kako na području cijele Županije tako i s užim i širim okruženjem.</p>	<p>II. Izgradnja ljudskih potencijala u skladu s globalizacijskim izazovima, kroz obrazovanje i zapošljavanje, a prema potrebama županijskoga gospodarstva i društva.</p>	<p>III. Razvoj društva temeljenog na materijalnom blagostanju i društvenoj pravdi, te uravnotežen razvoj socijalne, komunalne i društvene infrastrukture.</p>
<p>1.1. Stvaranje uvjeta za razvoj gospodarske strukture utemeljene na informatičkim i novim tehnologijama, ekonomiji znanja i novim organizacijskim i civilizacijskim konceptima</p>			
<p>1.1.1. Kriteriji globalizacije moraju biti primijenjeni na svim razinama gospodarstva i društva, budući da se njihovom implementacijom ostvaruju prednosti glede korištenja vremenskog resursa</p>	+++	++	+
<p>1.1.2. Rast znanja predstavlja uvjet za apsorpciju i primjenu suvremenih tehnologija i na njima temeljenih organizacijskih i civilizacijskih koncepata, što predstavlja instrumente za afirmaciju znanja i prednosti struke pred lojalnošću</p>	++	+++	+
<p>1.1.3. Neupitnost ljudskog činitelja kao temelja nositelja razvoja nalaže reforme u obrazovnom sustavu, sustavu zapošljavanja, izbora i promocije kadrova, te tomu odgovarajućim organizacijskim sustavima</p>	+	+++	++
<p>1.1.4. Povećanje konkurentnosti imperativ je razvoja, stoga se moraju razviti sustavi praćenja, mjerenja i poticanja tog fenomena. Oni, međutim, moraju biti tržišno utemeljeni i institucijski koordinirani</p>	+++	+	++
<p>1.1.5. Suvremeno globalizacijsko društvo konvergira procesu sve snažnijeg umrežavanja. Upravo to je razlog jačanja horizontalnih i vertikalnih veza koje polaze od organizacijskih formi kao što su: klasteri, distrikti, generičke točke razvoja i sl. u gospodarskoj vertikalnoj sferi, i povezivanju kroz javni sektor i udruge društva na horizontalnoj razini u okviru Županije, međuregionalno, u zemlji i inozemstvu</p>	+++	+	++
<p>1.1.6. U kontekstu globalizacijskih imperativa Hrvatska gospodarska komora u Osijeku trebala bi organizirati sustavno praćenje inozemnih tržišta, posebice tržišta Europske unije. Također Sveučilište J.J. Strossmayer bi u suradnji s Hrvatskom gospodarskom komorom i centrima za poduzetništvo te u suradnji s veleposlanstvima pojedinih zemalja trebalo organizirati stalne seminare iz poduzetništva</p>	+++	+	++
<p>1.1.7. U Županiji bi trebalo utvrditi stalno praćenje i vrednovanje kadrovskih prilika povezujući to s položajem Sveučilišta u uvjetima primjene Bolonjske deklaracije</p>	++	+++	+
<p>1.1.8. Hrvatska gospodarska komora bi zajedno sa Sveučilištem trebala pratiti stupanj informatizacije gospodarstva, obrazovnih i javnih institucija i razvijati znanstveno-operativne programe u tom pogledu</p>	++	+++	+
<p>1.1.9. Javna uprava, gospodarstvo i gospodarske asocijacije trebale bi usvojiti načela održivog korištenja prostora</p>	++	+	+++
<p>1.2. Stvaranje uvjeta za revitalizaciju poljoprivredne i proizvodne strukture s naglaskom na bržem razvoju proizvodnog u odnosu na uslužni sektor, razvoj malog i srednjeg poduzetništva, a u okviru uslužnog sektora izraženiji razvoj intelektualnih u odnosu na klasične usluge, s istaknutom razvojnom pozicijom turističke ponude koja integrira prirodne prednosti očuvanog okoliša te</p>			

povijesne, tradicionalne i kulturne sadržaje, uz razvoj ruralnog prostora kroz navedene sadržaje				
1.2.1.	Uvođenje novih proizvoda i proizvodnih postupaka, te istraživanje sirovinskih resursa	+++	+	++
1.2.2.	Izgradnja novih poduzetničkih i slobodnih zona, te jačanje kapaciteta razvojnih jedinica u Županiji	+++	+	++
1.2.3.	Specijalistička izobrazba kadrova, posebice menadžerskih te marketing na pravcu stvaranja novih proizvoda i marki, te osvajanja novih tržišta	++	+++	+
1.2.4.	Stvaranje uvjeta za promociju županijskih potencijala, uvjeta investiranja i otvaranja tvrtki	+++	+	++
1.2.5.	Stvaranje uvjeta za reguliranje tržišta poljoprivrednih proizvoda osnivanjem Robne burze d.o.o. Osijek	+++	+	++
1.2.6.	Međuregionalna gospodarska suradnja	+++	+	++
1.2.7.	Stvaranje uvjeta za razvoj poljodjelstva	+++	+	++
1.3. Stvaranje uvjeta za brži razvoj prometnog povezivanja u cestovnom, željezničkom, riječnom, zračnom i kombiniranom prometu				
1.3.1.	Izgradnja cestovnih prometnih koridora kao dijelova međunarodnih prometnih koridora (koridor Vc)	+++	+	++
1.3.2.	Obnova postojećih željezničkih pruga, kao i željezničko-cestovnih prijelaza radi što kvalitetnijeg, bržeg i sigurnijeg prometa	+++	+	++
1.3.3.	Izgradnja putničkih luka na rijeci Dravi i Dunavu (Osijek, Aljmaš i Batina), povećanje teretnog prometa preko luke Osijek, kao i poboljšanje plovosti rijeke Drave	+++	+	++
1.3.4.	Uključivanje Zračne luke Osijek u mrežu prijevoza putnika domaćeg zračnog operatera, kao i uključivanje u međunarodno povezivanje, te povećavanje teretnog prometa	+++	+	++
1.4. Stvaranje uvjeta za globalna konkurentna ulaganja (investicije) na području Županije				
1.4.1.	Promocija (stalna) županijskih potencijala i stvaranje konkurentnih uvjeta i klime za ulaganja na području Županije	+++	+	++
1.4.2.	Međuregionalna, te vertikalna i horizontalna suradnja u pogledu ulaganja u županijske gospodarske kapacitete	++	+	+++
1.4.3.	Osnivanje Regionalne razvojne agencije	+++	+	++
2.1. Polazeći od globalizacijskih kriterijalnih sustava, imperativni zahtjev je razvoj ljudskog potencijala. U tom pogledu primarno je reduciranje dugoročne nezaposlenosti, što uključuje sljedeće prioritete				
2.1.1.	Obrazovanje temeljeno na novim znanjima i novim konceptima	+	+++	++
2.1.2.	Obrazovanje u funkciji tržišta rada	++	+++	+
2.1.3.	Pomoć u zasnivanju i unaprjeđenju poduzetništva	++	+++	+
2.1.4.	Davanje potpora zapošljavanju	+	+++	++
2.1.5.	Poticanje zapošljavanja mladih visokoobrazovanih osoba	+	+++	++
2.1.6.	Stvaranje preduvjeta za ostanak mladih znanstvenika	+	+++	++
3.1. Poticanje razvoja poduzetništva				
3.1.1.	Jačanje kapaciteta razvojnih jedinica u Županiji	+++	+	++
3.1.2.	Jačanje institucija poduzetničke podrške	+++	+	++
3.1.3.	Stvaranje pozitivne poduzetničke klime	+++	+	++
3.1.4.	Poticanje izgradnje poslovnih zona	+++	+	++
3.1.5.	Poticanje edukacije poduzetnika	++	+++	+
3.1.6.	Stvaranje uvjeta za osiguravanje povoljnih kredita	+++	+	+

3.2. Komunalna infrastruktura				
3.2.1.	Unaprjeđenje sustava vodoopskrbe i odvodnje, uz izgradnju uređaja za pročišćavanje otpadnih voda, te unaprjeđenje sustava zaštite od štetnog djelovanja voda	++	+	+++
3.2.2.	Poboljšanje energetske proizvodnje i sustava proizvodnje te omogućavanje korištenja plina što širem potencijalnom konzumu	++	+	+++
3.2.3.	Poticanje korištenja alternativnih izvora energije	+++	+	++
3.3. Gospodarenje otpadom				
3.3.1.	Izgradnja Regionalnog centra za gospodarenje otpadom Istočne Slavonije	++	+	+++
3.3.2.	Saniranje postojećih i izgradnja novih odlagališta otpada, zbrinjavanje svih vrsta otpada	++	+	+++
3.3.3.	Izgradnja cjelovitog sustava zbrinjavanja i gospodarenja otpadom	++	+	+++
3.4. Turistička ponuda koja integrira gospodarske, krajobrazne i prednosti okoliša, te povijesne, tradicijske i kulturološke sadržaje				
3.4.1.	Korištenje turističke ponude temeljene na prirodnim resursima (Park prirode Kopački rit, geotermalne vode, eko-turizam i drugo)	+++	+	++
3.4.2.	Obnova starih obrta u funkciji turističke ponude	+++	+	++
3.4.3.	Obnova i zaštita povijesnog i kulturnog naslijeđa	+++	+	++
3.4.4.	Integriranje različitih turističkih ponuda s ciljem poticanja i razvoja svih oblika turizma	+++	+	++
3.4.5.	Promocija i propagiranje kontinentalnog turizma i međuregionalne suradnje u osmišljavanju turističke ponude (morski + kontinentalni turizam)	+++	+	++
3.5. Javne službe				
3.5.1.	Izgradnja, obnova i opremanje obrazovnih ustanova, ustanova kulture, zdravstvenih ustanova i ustanova socijalne skrbi te administrativnih i ostalih javnih službi	+	++	+++
3.5.2.	Pomoć u promociji i djelovanju športskih udruga i klubova, ustanova kulture, udruga u kulturi kao i drugih udruga građana	+	++	+++
3.5.3.	Tehničko organizacijsko unaprjeđenje službi županijske, općinske i gradske administracije, kao i ureda državne uprave u Županiji	+	+++	++
3.6. Razminiranje				
3.6.1.	Planiranje razminiranja županijskog prostora u okviru cjelovitog državnog programa	+++	+	++
3.6.2.	Jasno definiranje metoda, nositelja te modaliteta i izvora financiranja	+++	+	++
3.6.3.	Razminiranje predstavljeno istodobno kao sigurnosno, ali i prioritarno razvojno pitanje okoliša (zagadenost prostora minama)	+++	++	+
3.7. Izgradnja i unaprjeđenje civilnog društva				
3.7.1.	Razvoj civilnog društva	+	++	+++
3.7.2.	Poticanje uključivanja interesnih udruga i civilnog sektora u sustave odlučivanja	+	++	+++

LEGENDA: + slab utjecaj
 ++ jak utjecaj
 +++ izrazito jak utjecaj

Rezultati:

I. cilj:	+++	30	II. cilj:	+++	13	III. cilj:	+++	11
	++	14		++	6		++	34
	+	10		+	35		+	9

KOMENTAR:

Intenzitet utjecaja pojedinih mjera vidljivo je najsnažniji, kada se radi o izrazito jakom utjecaju, u odnosu na cilj br. I. Također, u odnosu na taj cilj je izražen i utjecaj mjera jakog utjecaja. Na drugome mjestu po intenzitetu utjecaja mjera je cilj III. kod kojega mjere jakog utjecaja prevladavaju. Intenzitet utjecaja mjera najslabiji je, kada se radi o jako izraženom utjecaju, kod cilja III. Mjerenje intenziteta ukazuje na prevladavajuće značenje cilja I. u pogledu razvoja županijskoga gospodarstva i društva.

20.5. Europska načela

Mjere, kao operativni instrumentarij za ostvarivanje prioriteta i ciljeva, moraju potvrditi istodobno konzistentnost u odnosu na te iste prioritete i ciljeve, što u konačnici predstavlja potvrdu konceptualne uspješnosti ROP-a. Međutim, u skladu s metodologijom ROP-a, njegova puna konceptualna učinkovitost ostvaruje se tek onda kada su njegova načela usklađena s horizontalnim načelima regionalne politike Europske unije. Ta su načela sljedeća:

- Informacijsko društvo,
- Okoliš i održivi razvoj,
- Jednake mogućnosti,
- Partnerstvo.

Informacijsko društvo predstavlja poticaj koji je Ministarsko vijeće Europske unije u Lisabonu 1999. godine inauguriralo. Prema zaključcima iz Lisabona (deklaracija) jedino društvo temeljeno na znanju, istraživanju i razvoju bit će u stanju nositi se s izazovima globalizacije. Cilj Lisabonske deklaracije je da europsko gospodarstvo učini "najkonkurentnijim i najdinamičnijim u svjetskim razmjerima, istodobno s obilježjima održivog razvoja i najveće socijalne kohezije". Uvjeti za realizaciju tog društva su:

- pristup Internetu svakoga građanina, kuće, škole i učilišta,
- spremnost poduzetnika u odnosu na financiranje i razvijanje novih ideja,
- prihvaćanje društva socijalne kohezije.

Temeljna je analiza pokazala zaostajanje županijskoga gospodarstva i društva u odnosu na nabrojene sadržaje, odnosno istaknula potrebu brzog prevladavanja tog raskoraka, poglavito apsorpcijom informacijskih i komunikacijskih tehnologija i razvojem ljudskog resursa. U tom pravcu istaknuta su sva tri strategijska razvojna županijska cilja.

Okoliš i održivi razvoj su ciljevi koje je Ministarsko vijeće EU istaknulo višekratno (Maastricht, Amsterdam i Göteborg). Radi se o prirodnim i stvorenim kulturno-povijesnim vrijednostima koje treba sačuvati za buduće generacije ostvarujući istodobno zadovoljavajući rast konkurentnosti gospodarstva i standard stanovništva. Temeljna analiza je eksplicite istaknula prirodne i stvorene vrijednosti, dok je SWOT analiza otvorila put instrumentalizacije njihovih prioriteta.

Jednake mogućnosti odnose se na ravnopravnost spolova, etničkih skupina, brigu o nemoćnima i hendikepiranima, te ostalim potisnutim skupinama društva (Amsterdam 1988.). U razvojnoj opciji ROP-a apostrofirane su nabrojene potrebe koje moraju imati prednost tih članova u odnosu na konkurentne članove društva.

Partnerstvo predstavlja značajnu obvezu europske stečevine. U metodologiji ROP-a ono čini središnju točku metode konvergencije budući da se odluke donose konsenzualno. Prilikom izrade ROP-a Osječko-baranjske županije zahtjev za partnerstvo u potpunosti je respektiran.

PLAN PROVEDBE

21. UVOD

U ovom poglavlju objašnjavaju se kriteriji odabira projekata, provedbeni mehanizmi, strategija financiranja, te postupci za evaluaciju i praćenje projekata i programa ROP-a. Sadržaj ovog poglavlja obuhvaća nekoliko cjelina:

- Kriteriji odabira projekata opisani su u poglavlju 21.1.
- Institucionalni ustroj opisan je u odjeljku 21.2. U tom je odjeljku dan opis predložene institucionalne pripreme u provedbi ROP-a.

- Strategija financiranja opisana je u odjeljku 21.3. Ovdje je utvrđeno kako je ROP instrument koji će Županija koristiti kako bi predstavila strateški strukturirani razvojni plan subjektima i izvorima financiranja.
- Procedura praćenja i evaluacije opisana je u odjeljku 21.4. Utvrđeno je i obrazloženo da je ROP kontinuirani razvojni mehanizam čije opcije treba verificirati u prostoru i vremenu i kako tomu podliježu i u njemu prezentirani projekti. Naime okolnosti se mogu mijenjati, što znači da se sukladno njima mora mijenjati i ROP-ova strategija, njena provedba i pripadajući projekti.
- Projekcija (budućnost) je opisana u odjeljku 21.5. Ovdje je opisano na koji se način ROP može u budućnosti razvijati kao sve učinkovitiji razvojni instrumentarij. Naime, ovdje je još jednom konstatirano kako je ROP promjenjiv dokument u prostoru i vremenu i kako ga je sukladno tomu moguće ali i potrebno stalno unaprjeđivati.
- Sljedeći koraci opisani su u odjeljku 21.6. Ovdje je težina pitanja usmjerena na uspješnost provedbe ROP-a i s tim povezane mehanizme i instrumente.

21.1. Od projektnih ideja do projekata

21.1.2. Pregled projektnih ideja

Pregled projektnih ideja predstavlja popis svih projektnih ideja koje su pristigle do određenog roka, u za to određeni ured/ustanovu.

Taj popis treba sadržavati **informacije** koje bi trebale jasno uputiti **na koji sektor se odnosi projekt**, koja institucija ga predlaže, opis projekta, mjesto ili područje na kojem bi se ostvario, koliki bi bio broj korisnika efekata, koliki iznos sredstava je potreban, u kojoj je fazi provedbe projekt, postoje li potrebne dozvole za izvedbu projekta i ostalo kako je navedeno u obrascu za Prijava projektne ideje ili projekata za bazu projekata.

21.1.2. Kriteriji za odabir projekata

Odabir projektnih ideja i projekata se treba obavljati na osnovi Kriterija koji trebaju odražavati ROP što znači da trebaju proizlaziti iz njenih prioriteta i mjera u svakoj fazi razvoja projekata.

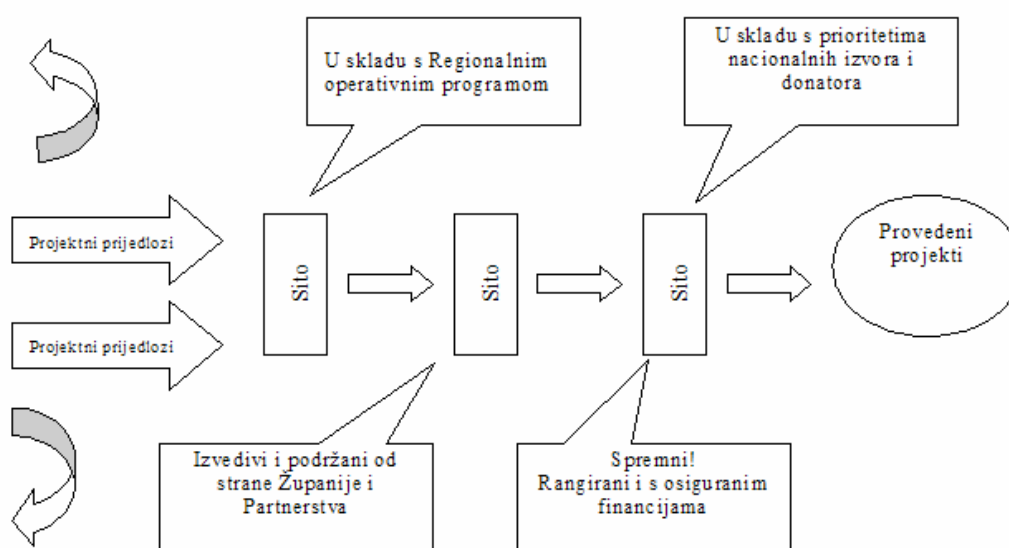
U nastavku se daju Kriteriji odabira projekata za svaku razvojnu fazu projekta te rezultati njihove primjene kako slijedi:

Tabela 47. Dogovorni kriteriji za odabir projekata

Stupanj	Kriteriji	Rezultati
IDENTIFIKACIJA Ovim se procesom odabiru projekti	Mogu biti u bilo kojoj fazi razvoja projekta, od započete zamisli do detaljnog plana, ali moraju: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Odražavati strategiju ROP-a: tj. Pozivati se na pitanja iz Temeljne i SWOT analize, te proizlaziti iz prioriteta i mjera ROP-a. ▪ Podudarati se sa ostalim odobrenim planovima (tj. Postojećim i odobrenim nacionalnim/županijskim prostornim planovima jedinica lokalne samouprave. Osim toga, projektna ideja mora: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Pridonositi poboljšanju ekološkog upravljanja u Županiji, ▪ Pridonositi održanju lokalne infrastrukture, ▪ Pridonositi građenju lokalnih kapaciteta u privatnom ili javnom sektoru, ▪ Općenito se prilagođavati načelima EU (horizontalna načela). 	Rezultat odabira - primjene tih kriterija je PREGLED PROJEKTNIH IDEJA koji se sastoji od popisa projektnih ideja sa osnovnim podacima navedenim u Obrascu za Prijavu projektne ideje razvrstanih u sektore : <ol style="list-style-type: none"> poljoprivreda, infrastruktura, potpora poslovnom sektoru, turizam, nevladine organizacije i uvjeti života.
ODREĐIVANJE PRIORITETA Određivanje prioriteta pretpostavlja definiranje	To mogu biti one projektne ideje koje udovoljavaju niže navedenim kriterijima odabira: <ol style="list-style-type: none"> Projekt je prioritetenim odredio Partnerski odbor, 	LISTA VISOKOPRIORITETNIH PROJEKTNIH IDEJA u svakom od prethodno spomenutih sektora. Ukoliko studija izvedivosti pokaže da prvi projekt na listi prioriteta nije izvediv, tada se prelazi na slijedeći iz istog

<p>određenih projektnih ideja prioritarnim.</p>	<p>b) Moguće je brzo izraditi studiju izvedivosti i plan provedbe, a nema bitnih tehničkih, ekoloških, finansijskih, socijalnih ili gospodarskih prepreka,</p> <p>c) Može se brzo ostvariti,</p> <p>d) Osigurano financiranje-dokazana mogućnost sufinanciranja troškova projekta,</p> <p>e) Početna procjena pokazuje veće koristi od troškova,</p> <p>f) Odgovorna institucija sposobna je upravljati i održavati projekt.</p> <p>Poželjno je još da zadovoljava ove uvjete:</p> <p>a) Projekt je preduvjet za provedbu drugih projekata,</p> <p>b) Potencijalno privlači dodatne fondove u Županiji,</p> <p>c) Nadopunjuje ostale projekte proizašle iz ŽRS-e,</p> <p>d) Promovira socijalnu uključenost.</p>	<p>sektora. Važno je da projektne ideje korespondiraju s dostupnim izvorima financiranja.</p>
<p>IZRADA NACRTA PROJEKATA</p>	<p>Svi nacrti projekata moraju udovoljiti kriterijima prema kojima trebaju imati:</p> <p>a) Cilj, prioritet i mjeru iz koje proizlazi prijedlog,</p> <p>b) Kratki opis postojeće situacije,</p> <p>c) Kratki opis prijedloga rješenja koji sadrži mogućnosti, ciljne korisnike, dopunske projekte i operativne odgovornosti,</p> <p>d) Trenutni status pripreme,</p> <p>e) Sva ključna pitanja u vezi s okolišem ili nabavkom zemljišta,</p> <p>f) Usklađenost s prostornim planom.</p> <p>Visokoprioritetni projekti trebaju još imati:</p> <p>a) Procjenu troškova s točnošću +/- 25%,</p> <p>b) Preliminarnu procjenu o koristima,</p> <p>c) Identificiranu organizaciju i sredstva za sufinanciranje,</p> <p>d) Plan provedbe s vremenskim tijekom i odgovornostima.</p>	<p>SPISAK PRIORITETNIH PROJEKATA po spomenutim sektorima, nakon čega odgovorni za prioritetne projekte pripremaju projektnu dokumentaciju i identificiraju sredstva za sufinanciranje, nakon čega se projekti kandidiraju na natječajima donatora.</p>

**Prethodno rečeno shematski izgleda ovako:
Dijagram 1 Od projektnog prijedloga do provedbe projekta**

Proces odabira projekata upućuje da se neće moći realizirati projekt ukoliko nije opravdan, u skladu s Županijskom razvojnom strategijom, s nacionalnim programima i prioritetima donatora.

21.1.3. Baza i slijed projekata

Ovako prepoznate projektne ideje i projekti predstavljaju **BAZU PROJEKATA**. Ona je početni dio procesa upravljanja projektnim ciklusom. Ta baza treba biti podijeljena na četiri skupine projekata koje karakterizira stupanj njihove pripremljenosti:

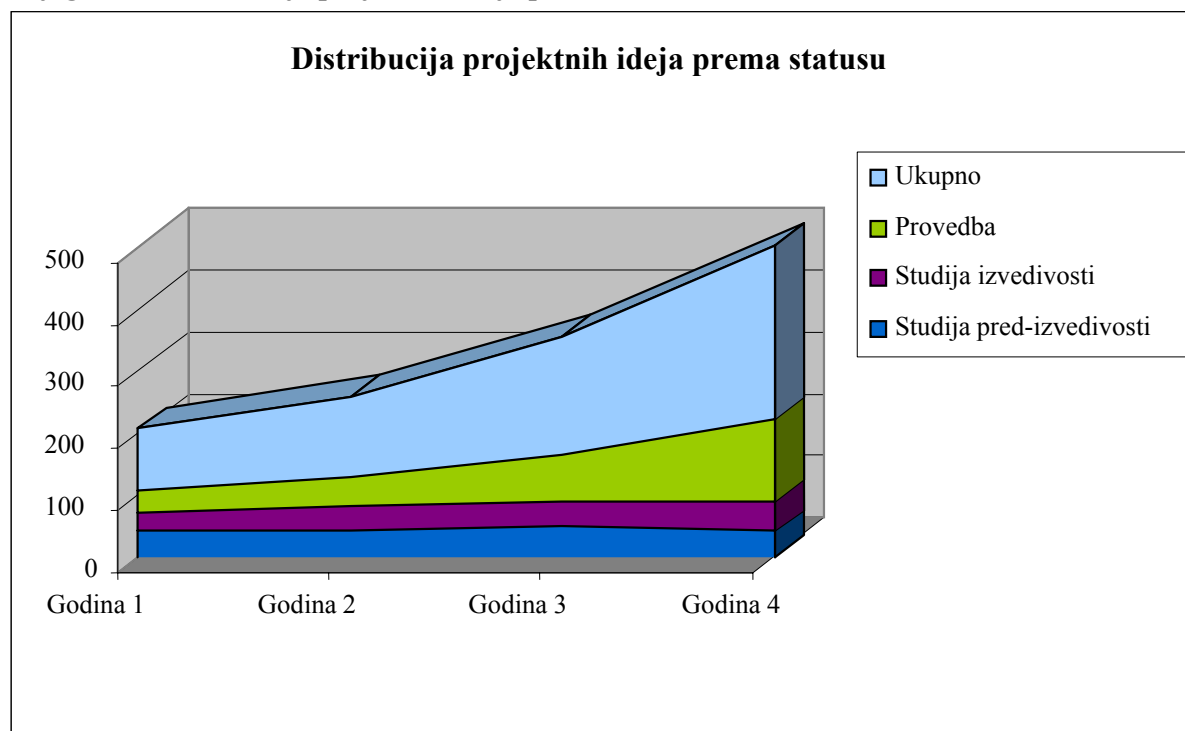
- skupina obuhvaća projekte koji su **spremni za provedbu**,
- skupina je popis projekata koji **trebaju procjenu izvedivosti**, uključivo detaljni plan i procjenu troškova i koristi (cost-benefit analiza), što znači da imaju studiju predizvedivosti,
- skupina su projekti za koje su još **potrebne studije predizvedivosti**,
- skupina je popis projektnih ideja koje **treba razviti u projekte**.

Projektne ideje su prva konkretizacija procesa provedbe Županijske razvojne strategije i predstavljaju temelj ostvarivanja njegovih ciljeva. One se trebaju **prikupljati javnim pozivima**, čime bi se omogućilo da u njihovom predlaganju sudjeluje veliki broj građana, što bi osiguralo i veći broj dobrih ideja.

Ovako sistematizirani projekti predstavljaju **SLIJED PROJEKATA** čije je stanje takvo da **su uvijek neki projekti u realizaciji, drugi se pripremaju za provedbu, treći su u fazi izrade studija predizvedivosti, a za daljnje treba izraditi projekt**. Cilj ovakvog razvrstavanja projekata je da uvijek u provedbi bude što više relevantnih projekata.

Realizacija projektnih ideja i projekata grafički prikazano nakon nekoliko godina može ovako izgledati:

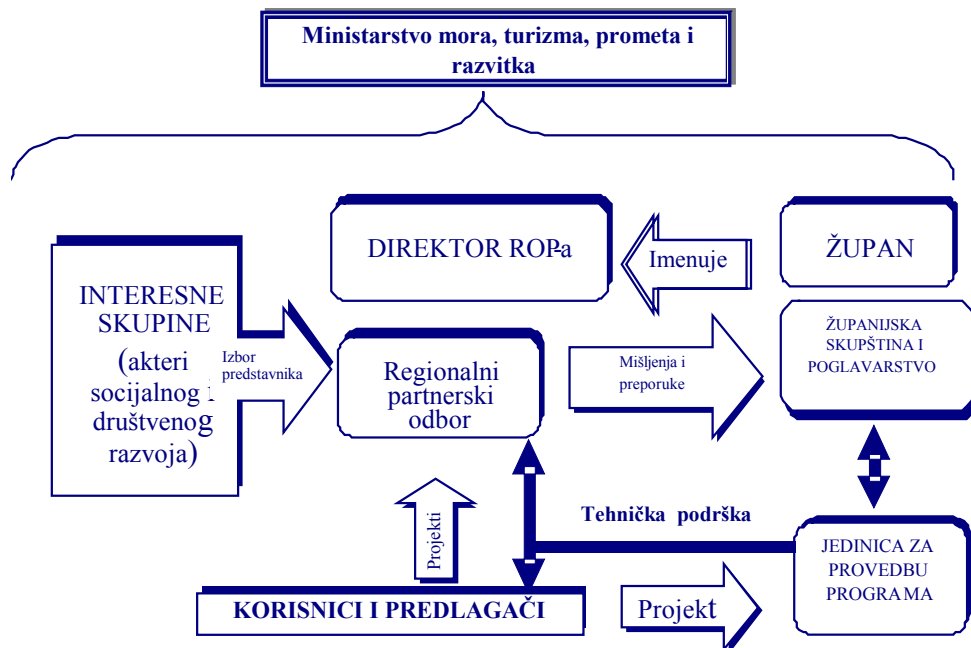
Dijagram 2 Distribucija projektnih ideja prema statusu

21.2. Institucije i mehanizmi provedbe ROP-a

ROP kao sveobuhvatni, dakle integralni razvojno-operativni instrument, prema prirodi tog zahtjeva mora biti usklađen na svim razinama razvoja. Stoga, on mora učinkovito, ali i analitički ostvarivo povezati gospodarsku i društvenu strukturu od razine projektnog zahvata preko lokalne samouprave pa sve do državne zajednice kao cjeline. Sljedeći organogram ocrtava izloženu shemu:

Dijagram 3 Sudionici u provedbi Regionalnog operativnog programa

Razumljivo je da se Županijska skupština i njeno Poglavarstvo nalaze u središtu izbora i provedbe ROP-a. Međutim, ta konstatacija nije dovoljna u samoj operativi ROP-a, naime potrebno je bliže odrediti same izvršitelje ROP-a. Stoga predlažemo da se u okviru Županije organizira jedinica za provedbu ROP-a kao operativni mehanizam zaključaka i sugestija Skupštine i Poglavarstva. Tu organizaciju nazvali smo jedinicom za provedbu projekata.

Jedinica za provedbu projekata

Jedinica za provedbu projekata polazi od načela transparentnosti, partnerstva, koncentracije i supsidijarnosti na kojima se temeljila sama priprema ROP-a. Stoga bi jedinica za provedbu projekata trebala biti organizirana kao izdvojeno tijelo popunjeno potrebnim brojem kvalificiranih stručnjaka i službenika Županije. Temeljna zadaća jedinice za provedbu projekata sastoji se u donošenju odgovarajućih postupaka za upravljanje i koordinaciju te uspostavu mehanizama koji moraju djelovati u skladu s hrvatskim odredbama i zakonima i odredbama EU.

Regionalni partnerski odbor Osječko-baranjske županije

Partnerstvo reflektira u potpunosti gospodarski civilni i javni sektor stoga ima članove koji su predstavnici organizacija Županije i samim tim su nositelji interesa odnosno dionici razvoja Županije. Partnerski odbor ima savjetodavnu funkciju te preporučuje odnosno odbacuje, dakle verificira prijedloge sastavljene unutar ROP-a. Valja naglasiti da on ne donosi izvršne odluke.

Civilni i privatni sektor

Nevladine organizacije (civilni sektor) bitno utječu na afirmaciju ROP-a i priljev sredstava za njegovu izvedbu, budući da one povećavaju transparentnost ciljeva ROP-a i omogućuju uvid u njegovu viziju i strategijska određenja. Osim toga prisutnost nevladinih organizacija u partnerstvu važna je da bi se osigurao nužan dijalog između gospodarstva, civilnih udruga i vladinih organizacija. Privatni sektor pak glavni je pokretač rasta i razvoja odnosno stvaranja blagostanja i otvaranja novih radnih mjesta. Međutim, on tu svoju funkciju ne može ostvariti bez potpore javnog sektora i u suglasnosti s nevladinim organizacijama. Stoga se u sukladnosti s javnim sektorom privatni i civilni sektor mogu smatrati glavnim partnerima u provedbi ROP-a.

Tabela 48. Organizacijske odgovornosti u odnosu na ROP

Organizacija	Pregled trenutnih djelovanja	Prijedlog djelovanja u provedbi ROP-a	Vremenski okvir - potrebni resursi
Županija	Skupština i Poglavarstvo	Usvaja nacrt i konačnu verziju ROP-a, također je odgovorna za njegovu implementaciju u cijelosti	Konačna verzija treba biti donesena u lipnju 2006. godine
Jedinica za provedbu projekta	Treba ju u što skorijem roku formirati	Koordinacija ROP-a i podnošenje izvješća Županijskoj skupštini te komunikacija s partnerstvom i pojedinačnim dionicama	Rok će se naknadno utvrditi
Regionalna razvojna agencija	Projektna ideja Županije	Pružanje potpore u pripremi projekta u skladu s odgovarajućim smjernicama i ograničenjima	Osigurati dodatna sredstva za rad na ROP-u
Regionalni partnerski odbor	Osnovan i funkcionira	Središnje savjetodavno tijelo koje koordinira provedbu ROP-a	Financijski regulirati troškove odbora
Privatni sektor	Ulaže prema motivaciji i financijskim mogućnostima	Treba mu što više otvoriti mogućnost iznošenja primjedbi i predlaganja rješenja	Bilo bi korisno radi komunikacijskih potreba stvoriti određenu organizacijsku strukturu
Nevladine organizacije	Civilni sektor se još uvijek intenzivno razvija, pa njegovu afirmaciju treba poduprijeti	Treba omogućiti što veću integraciju ideja ovog sektora u odnosu na one civilnog društva i javnog sektora	Ovdje postoje brojni problemi organizacijske i financijske prirode koje treba razriješiti
Nadležna ministarstva	Upravljaju procesom preko osnovnih smjernica i daju regulatornu potporu	Koordiniraju odnose između ideja i sredstava temeljenih na ROP-u i ostalim izvorima. Također vrše nadzor nad cjelokupnim radom	Nužno je utvrditi institucionalne mehanizme rada pojedinih sektora i dati financijsku potporu

21.3. Sredstva i financiranje

Valja naglasiti, da su prioritetni projekti oni koji determiniraju razvoj u pravcu u kojem je on utvrđen strategijom razvoja. Ovu konstataciju bitno je shvatiti i provoditi kako bi se potvrdila vjerodostojnost ROP-a i ostvarila njegova gospodarska i društvena funkcija. Ministarstvo mora, turizma, prometa i razvitka je uspostavilo zajednički mehanizam za pribavljanje sredstava koji koordinira većinu inozemnih donatora. Među njima moguće je nabrojiti Europsku komisiju, Europsku investicijsku banku, Svjetsku banku, Europsku razvojnu banku i druge izvore čija je osnovna strategija namijenjena regionalnom razvoju u okviru EU i članica kandidata. Međutim, uz prioritete koji su naznačeni ROP-om valja voditi računa o objektivnim okolnostima pribavljanja i uporabe sredstava, poglavito apsorpcijskoj moći gospodarstva u pogledu materijalnih i financijskih resursa. I konačno, valja voditi računa o donatorskom kapitalu. Naime, projekti predloženi donatorima za financiranje moraju i za njih biti atraktivni, stoga je vrlo važno upozoriti kako je uloga navedene jedinice za provedbu projekta u tom pogledu odlučujuća. Ona mora donatorima podnositi projekte na transparentan i pravilan način.

21.4. Praćenje i vrednovanje ROP-a

Mehanizmi za praćenje i vrednovanje ROP-a moraju omogućiti njegovu nesmetanu pravilnu i transparentnu provedbu. Ti su mehanizmi važni i kako bi proces izrade ROP-a stvorio određeni edukacijski poligon za praksu programiranja i planiranja razvoja. Povezano s tim potrebno je osigurati:

- dostupnost podataka o uspješnosti koji moraju pokazati kako program ROP-a pridonosi razvoju Županije u pogledu njenih ciljeva i prioriteta i u kojem razdoblju on to ostvaruje,
- u svezi s cjelokupnim ROP-om, dakle programom i pojedinim projektima treba kreirati ciljeve i utvrditi dionice u kojima oni moraju biti ostvareni,
- kako bi se moglo upravljati prikupljenim podacima, analizama i ekspertizama, treba razviti određeni okvir za njihovo vrednovanje i povratnu interakciju.

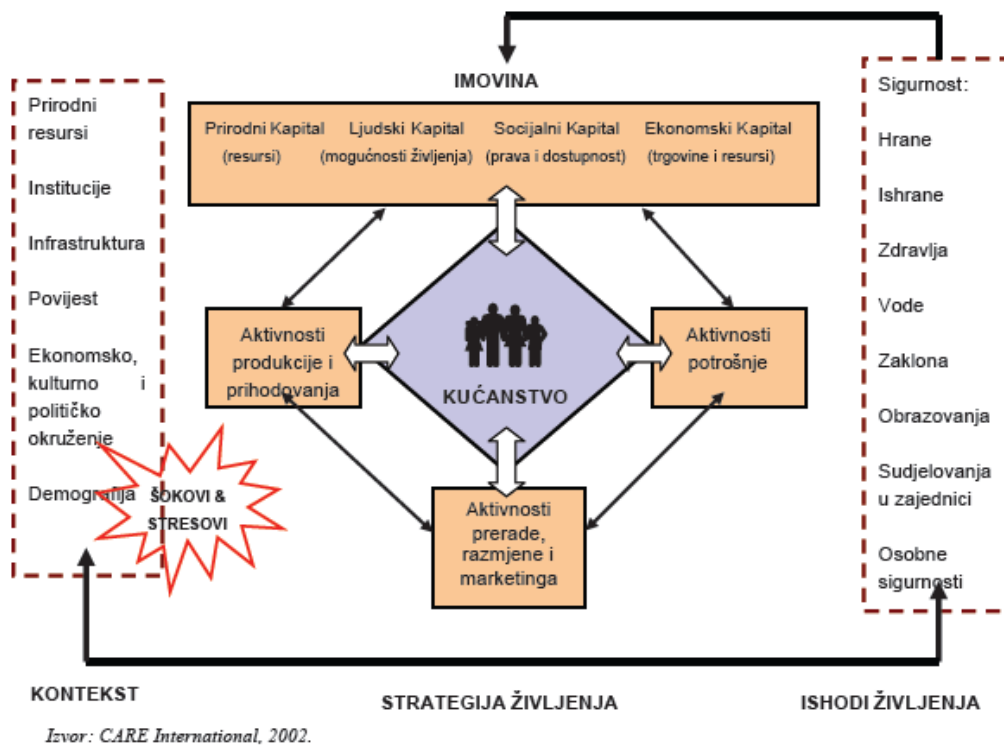
Podaci i ciljevi

Temeljna analiza predočila je početne podatke i rezultate po kojima je moguće mjeriti napredak ROP-a. Ona je utvrdila opseg, karakter i stupanj društvenog razvoja sa svim njegovim ograničenjima. I konačno njeni su se odgovori u potpunosti potvrdili kao relevantna osnovica za polazište vizije i strategije ROP-a.

Okvir za vrednovanje

Dijagram koji prezentiramo u nastavku pridonosi razumijevanju postupka mjerenja i njegovom značenju za utvrđivanje uspjeha projekata. U tom pogledu moraju se utvrditi resursi koji se koriste za provedbu programa i projekta te njihov širi utjecaj na život pojedinaca, opće okolnosti privređivanja i poslovne subjekte.

Dijagram 4 Okvir za vrednovanje

Najvažniji okvir za vrednovanje može se razviti preko tzv. logičkog okvira (Logical Framework). Taj okvir predstavlja značajan alat za praćenje programa i njegovu uspješnost budući da on povezuje ciljeve, aktivnosti i rezultate i u tom pogledu pruža uporabljive pokazatelje.

Tabela 49. Matrica logičkog okvira za Osječko-baranjsku županiju

Razlozi djelovanja	Objektivno provjerljivi pokazatelji uspjeha	Izvori informacija	Pretpostavke
Opći cilj: ekonomsko socijalni razvoj OBŽ	<ul style="list-style-type: none"> ▪ povećanje BDP-a ▪ povećanje zaposlenosti i smanjenje stupnja nezaposlenosti ▪ povećanje broja tvrtki i gospodarstava koja ostvaruju profit i povećavaju zapošljavanje ▪ smanjenje koeficijenta nejednakosti (GINI) 	Državna uprava i županijska ekonomska i socijalna statistika	Nastavak politike pristupa politike EU <ul style="list-style-type: none"> ▪ gospodarski razvoj kao glavni cilj RH ▪ regionalna politika kao prioritet ▪ dionici ROP-a slijede njegovu viziju

Ciljevi ROP-a: navedeni su u razvojnoj strategiji	<ul style="list-style-type: none"> ▪ smanjiti nezaposlenost na visinu od 10% udjela u radnom kontigentu stanovništva ▪ stopa rasta BDP-a Županije ▪ povećati stupanj školovanja ▪ marginalne grupe građana identificirati i redovito pratiti ▪ prioritet na komunalna i poslovna infrastruktura moraju biti permanentno unaprijeđeni 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ podaci o nezaposlenosti iz Zavoda za zapošljavanje ▪ podaci iz poslovnih zona i parkova ▪ istraživanje vještina i poslovno istraživanje ▪ monitoring marginalnih grupa studije i procjene stanja ▪ projektni izvještaji i revizija ROP-a 	Izvori državnih i županijskih statistika
<p>Rezultati:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Institucionalni kapacitet za ekonomski razvoj je unaprijeđen 2. Programi potpore razvijaju se, dostupni su, ali ih treba razvijati 3. Plan privlačenja investicija u Županiji je operativan 4. Instrumenti stimulacije s visokim stupnjem dodatne vrijednosti su razvijeni 5. Poljoprivreda se razvija kao pokretački sektor gospodarstva 6. Gospodarska struktura je usklađena s potrebama korisnika 7. Komunalna infrastruktura je poboljšana 8. Mjere zaštite okoliša su pojačane 9. Obrazovne usluge institucije su ekipirane i prilagođene potrebama poslovnog sektora 10. Zdravstvena i socijalna skrb je unaprijeđena, a kvaliteta života je uvećana i temelji se na načelima jednakopravnosti i javne sigurnosti 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ programi imaju zadovoljavajući učinak i isporučuju obećanu potporu ▪ plan je usklađen s partnerima a javne investicije su prema obujmu i roku usklađene ▪ učinkovitost se mjeri prema kvaliteti proizvoda, prodanim količinama i ostvarenim dobitima ▪ Županija je prepoznata kao poslovna lokacija unutar Hrvatske ▪ deminiranje je pojačano, a stupanj novih tehnologija je povećan, a broj zagađivača je smanjen 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ podaci o zahtjevima i istraživanja stajališta poduzetnika i korisnika ▪ ROP monitoring mehanizmi ▪ podaci, istraživanja, elaborati, ekspertize ▪ usporedba početnog stanja i analize situacija 	<p>Upravljanje strateškim programiranjem u skladu s EU standardima dostupno je tijekom cijelog procesa</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ROP ostaje osnovna aktivnost unutar procesa županijskog razvojnog planiranja ▪ koordinacija na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini omogućena je ▪ akteri lokalnog razvoja ostaju predani načelu partnerske suradnje
<p>Aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ koordinacija i suradnja s partnerskim institucijama ▪ međuresorska suradnja ▪ implementacija stratejske sheme ▪ implementacija manjeg broja većih projekata 	<p>Procjena potrebnih investicija:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ukupna procjena investicija na području Županije u razdoblju do 2013. ocjenjuje se vrijednošću od 1,6 mlrd. € ▪ projekti obuhvaćeni ROP-om iznose 0,8 mlrd. € 	<p>Specifikacija troškova:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ procjena apsorpcijskog kapaciteta u vrijeme izrade ROP-a ocjenjuje se vrijednošću od 250 milijuna € 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ upravljački kapacitet na razini ministarstva je dostatan za programe ovog opsega ▪ kapacitet za upravljanje ovim programom je dostatan za nesmetanu i pravodobnu implementaciju

Praćenje i vrednovanje projekta može biti jako složeno, budući da projekti imaju ulazne i izlazne vrijednosti i izvorišta. Te vrijednosti izvorišta nije jednostavno i jedinstveno utvrditi, stoga postoje prijedlozi na razini EU za tu složenu verifikaciju. Njih je moguće predočiti sljedećim prikazom:

Interesna skupina	Područje interesa	Glavna područja uspješnosti/pokazatelji za praćenje i prosuđivanje
Vlada Republike Hrvatske	<ul style="list-style-type: none"> ▪ gospodarski razvoj ▪ smanjenje siromaštva ▪ kooperativna uprava ▪ rezultati provedbe ▪ županijska razina uključujući međužupanijsku suradnju 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ standardi i indikatori ▪ pokazatelji izlaza s naglaskom na kvantitativnim mjerama ▪ pokazatelji rezultata ▪ institucionalna uspješnost uprave na svim razinama, međuinstitucionalna suradnja i partnerstvo

Županijska uprava	<ul style="list-style-type: none"> ▪ rezultati provedbe ▪ poboljšana koordinacija između uprave ▪ korištenje raspoloživih sredstava ▪ bolje prometne veze i povezanost područja sa širom regijom ▪ aktiviranje novih programa ▪ otvaranje novih radnih mjesta 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ standardni indikatori koji se koriste ▪ pokazatelji ulaza uključujući financijske, ljudske i ostale resurse ▪ pokazatelji izlaza s naglaskom na kvantitativnim mjerama ▪ institucionalna uspješnost uprave na svim razinama, međuinstitucionalna suradnja i partnerstvo
Lokalna uprava	<ul style="list-style-type: none"> ▪ rezultati provedbe ▪ bolja koordinacija između uprava ▪ korištenje raspoloživih sredstava ▪ sve veća usmjeravanja pozornosti na nematerijalne aspekte i kvalitativna pitanja 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ standardi i indikatori ▪ pokazatelji ulaza ▪ pokazatelji izlaza
Nevladine i neprofitne organizacije	<ul style="list-style-type: none"> ▪ proizvodnost i bolji pristup tržištima ▪ smanjeni kriminal ▪ smanjene administrativne barijere ▪ dostupnost kredita ▪ smanjenje troškova transakcija 	<p>Pokazatelji rezultata politika i javnih investicija s naglaskom na:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ pojednostavljenje zakonske regulative ▪ kriminal i strateški locirana područja ekonomskog potencijala ▪ rezultati i inicijativa javnog sektora koji otvaraju mogućnost
Donatori	<ul style="list-style-type: none"> ▪ smanjenje siromaštva ▪ horizontalne teme ravnopravnosti spolova, informatizacija, zarazne bolesti 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pokazatelji rezultata u odnosu na siromaštvo i gospodarski rast ▪ pokazatelji učinaka

21.5. Kontinuirano programiranje

ROP je dinamični dokument koji će se s vremenom razvijati i samim time zahtijevati prilagodbe odnosno izmjene u razvojnom statusu kao i poboljšanja s ciljem razumijevanja problema i ključnih pitanja. Upravo zbog toga ROP kao okvirni, ali i determinirajući strateški dokument mora respektirati promjene izazvane programiranjem razvoja i operacionalizirane u okviru programa razvoja. Povezano s tim predložimo raspored pregleda i prosudbu ROP-a kako slijedi:

- Godišnja kontrola koja bi se trebala obavljati prilikom donošenja županijskog proračuna. U tom pogledu treba ispitati uspješnost svakog programa pojedinačno, ali i rasporeda programa po pojedinim djelatnostima te fazama ostvarivanja interesa. Na taj način Skupština u potpunosti kontrolira provedbu projekta i omogućuje si intervenciju u njegovoj provedbi.
- Trogodišnja prosudba predstavlja postupak u kojem se svake tri godine analiziraju i utvrđuju rezultati ROP-a. Značajnu ulogu na ovoj razini verifikacije imaju svi sudionici ROP-a, poglavito pak Partnerski odbor koji u tom pogledu koordinira odnose između javnog, civilnog i nevladinog sektora i ostvaruje kontakte s predstavnicima Europske komisije.

Ažuriranje ROP-a pridonosi njegovoj aktualnosti a njime se ostvaruje kontinuitet u praćenju i provedbi ROP-a. Osim toga ažuriranje služi i za obogaćivanje baze podataka te stvaranje šire mreže veza partnera u izradi i provedbi ROP-a, ali i njihovog odnosa prema vanjskom okruženju.

21.6. Koraci u provedbi ROP-a

Prvi koraci koje treba poduzeti u provedbi ROP-a su oni koji se odnose na njegovo usvajanje na Županijskoj skupštini. Sljedeći korak je uspostava jedinice za provedbu ROP-a čiji značaj smo prethodno opisali i upravo zbog toga nije uputno odlagati rok njenog osnivanja. I konačno postupci koji slijede sadržani su u izradi baze projekta koja mora osigurati upravo kontinuitet programiranja uspostavljen ROP-om.

Zaključno, može se zaključiti da je ROP mehanizam kontinuiranog praćenja programiranja i ispitivanja, gospodarskog i društvenog razvoja Županije.